

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita S. Libori[i], Cenomanensis Qvondam Episcopi: Nunc Paderbornensivm Tvtelaris Divi

[S.l.], [ca. 1650]

Translatio S. Libori[i] Cenomanensis Qvondam Episcopi, Ad
Paderborna-Westphalos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45568

37
TRANSLATIO
S. LIBORI
CENOMANENSIS QVON-
DAM EPISCOPI,

Ad
PADERBORNA:
WESTPHALOS:

CAPVT I.

Occasio huius operis & institutum.

ESCRIPITIS su-
periori libello Vi-
ta & transitu pre-
ciocissimi Confes-
soris Christi atque
Pontificis LIBO-
RII, nunc secundum tuam, Bisop
præsul egregie iussionem, ad expo-
nendam seriem Translationis eius

*Fuit is Bisop
4. Episcopus
Paderb.*

C 2

sacra

sacratissimi Corporis, & ostensa per
 eius merita virtutum insignia, pro
 concessa diuinitus facultate, stylum
 mentemq; conuertimus: excitante
 studio nostrum pensatione sol-
 licitâ, qualiter vobis obtemperare,
 quantum deferre debeamus, maxi-
 mè cum eorum officij dignitate
 sublimatos, quibus diuina vo-
Lue. 10. 16. **ce** dicitur: *Qui vos spernit, me spernit:*
 non dubitetur, vos minimè sine
 DEI contemptu posse contemni.
 Proinde ad repetendas cum laude
 debitâ virtutum operationes, per
 quas sancti Spiritus gratia solet ele-
 ctorum merita declarare, eo, quo
 te præcipiente huic operi insistere
 debuimus, nulli opportuniùs tem-
 pus occurrit: appropinquante vi-
 delicet sacrâ solennitate aduentus
 eiusdem Spiritus Paraleti, qui bea-
 ti Liborij & in hac vita manentis
 inhabitator apparuit, & nunc ipsius
 sanctitatis per miracula index &
 glorificator existit. Cuius nos ad-
 susce-

susceptum opus auxilium haudquaquam inefficacibus votis inuocatos speramus, praesertim cum non aliud, quam quod ipse adueniens, mentibus, quas repleuit, ad profectum inspirauit, *Dei scilicet magnalia loqui*, & ipsum mirabilem in sanctis suis monstrare conemur. Actor. 2. 116
Psal. 67. 36
Sed antequam ad rei gestae ordinem veniamus, causam Translationis memoratae, atque exordium constructionis Ecclesiae, quae tanto caelitus illustrari meruit thesauro, referre breuiter congruum arbitramur.

CAPVT II.

*Caroli Magni, ad lucrandas Christo animas
& regna, Zelus.*

IGITUR vbi primùm glorio-
sae memoriae Carolus Impera-
tor concertatione longissimâ,
& varijs praëliorum euentibus cum
gente Saxonum exactis, illos ferro

C 3

edo-

*Carolus M.
Saxones 33.
annorum
bello fati-
gatos do-
muit.*

*Ecclesias
illis multas
extruxit.*

edomitos Christi fidem suscipere fecit, suoque addidit imperio, clarum illicò dedit indicium, quâ fretus intentione, tam diuturnum laborem infatigabilis ferre potuerit. Siquidem vt in libello vitæ ipsius legitur, triginta & tribus continuis annis bellum cum eâdem gente gessit. Quâ tandem partim armis, partim liberalitate, per quam maxime primorum eius animos sibi deuinxerat, superata, totum exindè suum adhuc contulit studium, vt pro tantarum saluatione animarum populi, post tot sæcula cultum demonum relinquentis, fructum sui laboris ex Dei remuneratione consequeretur. Et vt se magis Christianæ religionis, quàm regni sui dilatandi causa, tantæ rei difficultatem aggressum ostenderet, Ecclesias per omnem regionem illam, ad quas rudis in fide populus confluere doceretur, & Sacramentis cœlestibus initiari consuesceret, sub quantâ potuit

potuit celeritate construi fecit, atq;
 parochias diligēti ratione suis quas-
 que terminis seruandas designans, *Ciuitatum*
 quia Ciuitates in quibus more an- *ea regio. i.*
 tiquo sedes Episcopales constitue- *uops.*
 rentur, illi penitūs prouinciæ deē-
 rant: loca tamen ad hoc, quæ &
 naturali quâdam excellentiâ & po-
 puli frequentiâ præ cæteris oppor-
 tuna videbantur, elegit. Tum
 verò vix reperiebantur, qui bar-
 baræ & semipaganæ nationi præ-
 fules ordinarentur. Cuius inter- *Saxones sa-*
 dum ad perfidiam relabentis co- *pius recidi-*
 habitatio, nulli Clericorum tu- *ui.*
 ta videbatur: cui Ecclesiasticum
 officium, & quicquid ad rerum
 diuinarum pertinet cultum, non
 solum deērat, verùm ignotum
 omnimodis erat. Quocirca vnâ- *Vnde Eccle-*
 quamque prædictarum Pontifica- *stasticis*
 lium Sedium cum suâ Diocæsi *Præsulibus*
 singulis aliarum regni sui Eccle- *contraditi,*
 siarum Præsulibus commendauit, *ad inseren-*
 qui & ipsi quoties sibi vaca- *da illi fidem*
Christiane
dogmata.
 C 4 ret.

ret, ad instruendam, confirmandamque in sacrâ religione plebem, eò pergerent, & ex Clero suo personas probabiles cuiuscunq; ordinis, cum diuerso rerum Ecclesiasticarum apparatu, ibidem mansuros iugiter destinarent. Et hoc tamdiu, donec annuente Domino salutaris illic fidei doctrina conualesceret, & ita diuini vsus ministerij proueretur, vt proprii quoque in singulis Parochijs dignè & fiducialiter possent manere Pontifices.

CAPVT III.

*Paderbornensis Ecclesia & vrbs latifundia:
Mira Fontium scaturigines. Aër quo nullus
vspiã salubrior.*

INTER omnia vero loca, constituendis principalibus Ecclesijs in hac, de quâ loquimur, prouinciâ designata, Paderbornensis se-

sis sedes speciali quadam dignitate *Paderbor-*
 præcellit: habens amplissimã circũ- *na sitm.*
 quaque planitiem, nemorum ta-
 men frequenti & varia diuersitate
 sufficienter ornatam: agros vberes, *Agri fera-*
 & frugum omnium feracissimos. *cissimi.*
 Cui adiacet à læua in ipso moenium
 prospectu sylua, multis passuum *Sylua.*
 millibus in longum latumq; diffu-
 sa, adeò pecorum & armentorum
 pascuis, apiumque seruandarum v-
 su opportuna, vt illi non dissimilis
 videatur regioni, quam sacrae literæ
 vocant *terra lacte & melle manantem.* *Deut. 6.11.* Ac-
 cedit ad ornamentum loci saluber-
 rimorum fontium, intra ipsum op- *Fontium*
 pidum, in vnum pariter alueum *scaturigi-*
 confluentium incomparabilis tam *nes.*
 species, quam numerositas: in tan-
 tum, vt eorum latitudini & amœ-
 nitati similes esse alibi minimè
 compertum habeamus. Nec de-
 sunt hincinde & alia flumina, v- *Flumina.*
 tilitatum, quæ ab his petuntur,
 largissima. Aër ibidem & aura pla- *Aer salu-*
 cidior, *berrimus.*

C 5 cidior,

cidior, & licet in frigido terrarum tractu, naturali gratiâ temperatior, citius, quàm in alijs illarum regionum partibus, maturitatem cunctorum fructuum afferre cōsuevit. Præterea pagus ipse, vt & nostra memoria, & veterum relatio testatur, viris omni nobilitate generis animique semper insignibus abundat: vt non esset dubium, quin patriâ ciuibus, & ciues patriæ congruerent, ac sibi vtraque vicissim ornamento forent. Et hæc quidem pauca de pluribus, hinc à nobis non ex superfluo dicta animaduertet, qui Christianissimi Principis, ex hoc quoq; in Deum deuotionem comprobabit, quòd ea, quæ ex tanta locorum amœnitate iure belli acquisita, sub sua potuit tenere ditione, diuino magis seruitio, quàm suis deputauerit vsibus. Tamen interdum pro varijs gentis eiusdem utilitatibus generale placitum habiturus, illic populi conuentum fieri

*Paderbor-
nam vocat
Pagum.*

*Paderbor-
nensis Epi-
scopus origo.*

*Comitia i-
bidem septi-
mò habita.*

fieri iussit, & hac ibidem causâ alio
quandiu solebat immorari.

CAPVT IV.

*Paderbornensis Episcopus Imperatoria
pariter, & Apostolica auctoritate fir-
matur.*

NAM & vir sanctissimus & *Caroli M.
& Leonis
PP. III. con-
gressus.*
verè Apostolicus Papa se-
dis Romanæ, Leo nomi-
ne, iniusta ciuium odia perpeffus,
illic eum adiit, pro sedandis con-
tra se ortis simulatibus Imperia-
lem opem quæsiturus. A quo cum
ingenti, vt par erat, honore susce-
ptus, religiosum eius ac salutare
Christianitatis dilatandæ studium
nobiliter inchoatum, Apostoli-
ca auctoritate firmavit, atque
in Ecclesia tunc ibidem nouiter cõ-
structa quoddam altare consecrans,
adorandas in eo reliquias Proto-
martyris Stephani, quas secū Ro-
mâ

*Altare S.
Stephani in
crypta.*

Reliquia-
rum honor
& virtus.

mâ detulerat, collocavit, fiducialiter id Principi promittēs, quòd O-ratorium illud, tanti Martyris patrociniò munìtum, non ulterius passurum foret iniuriam, quam ipso referente, prius ei contigisse cognouit: vt videlicet ob incolarum loci perfidiam & odium in religionem Christianam, aliquoties igni traderetur. Et ob hanc maximè causam, easdem Reliquias ibi rogatu Imperatoris condidit, nō sine effectu congruo fiducia, sponsonisque suæ, cū nihil tale postmodum illic perpetratum esse certissimum sit.

CAPVT V.

Paderbornensis Ecclesia incunabula. Primus illius Episcopus. Carolus Magnus V Westphaliae Apostolus laudatur.

Hoc igitur ordine Paderbornensis Ecclesiæ sedes Episcopalis tam Imperatoria sanctione,

ctione, quàm Apostolicæ benedi-
 ctionis autoritate primitus consti- *Paderborn.*
 tuta, ob causam superiùs memora- *Ecclesia*
 tam, commendata fuit aliquandiu *Wirtzburg.*
 tuitioni præfulum cuiusdam castel- *genfi inspe-*
 li orientalis Franciæ, quod sermone *ctioni sub-*
 barbaro Wirtzburg appellatur. *diæ.*
 Sub quorùm regimine status re-
 rum ipsius parum proficere potuit:
 quippè cùm loca ipsa longa inter se
 terrarum intercapedine distarent,
 & præfatos præfules rarò hanc no- *Residentia*
 uellam Ecclesiam inuisere, vel oc- *Episcopalis*
 cupatio permetteret, vel commo- *necessitas.*
 ditas suaderet. Neque enim ibi de-
 erant negocia, quibus procurandis
 insisterent, neque huc pergendi la-
 borem paruum faciebat itineris lō-
 gitudo. Ibi res necessariæ sufficien-
 tes erant & ordinatæ: hîc & tenues
 & cum difficultate nouiter ordinā-
 dæ. Quocirca meritò vtilius visum
 est, hanc sedem suam per se habere
 Antistitem, qui non alibi occupa-
 tus, hîc tantum agendis rebus præ-
 sens

*Hathumarus primus
Episcopus
Paderbornensis.*

*Carolus M.
Saxonum
Apostolus.
Petrus à con.*

sens infudaret. Erat tunc temporis in Clero Wirtziburgensi Vir magnæ humilitatis atque modestiæ, Hathumarus nomine, de gente nostræ, hoc est, Saxonica oriundus: qui cum adhuc puer esset, belli tempore Carolo Imperatori obses datus, illic seruari iussus est, ubi postea tonsuratus, ac studijs literarum traditus, in virum perfectum moribus & eruditione profecit. Hic ex præcepto principis primus est Paderbornensis Ecclesiæ ordinatus Episcopus. Post cuius ordinationem paucis annis transactis, idem gloriosissimus Princeps ab hac luce migravit. Cuius incomparabilem in omni virtutum gloria præstantiam licet libellus de vita eius cõscriptus plenissimè referat, nos tamen hic aliquid de eo vel breuiter dicere, ipsius in nos beneficij magnitudo suadet. Quem arbitror nostrum iure Apostolum nominari: quibus vt ianuam fidei aperiret, ferrea quodammodo

modo lingua prædicauit. Qui cum, *cionari lin-*
 toties victoriâ potitus, quoties in *gua solitus*
 procinctu positus, multas sibi gen-
 tes, multa regna subiecerit: constat
 tamen eum gloriosissimè etiam de
 Diabolo triūphasse: cui tot anima-
 rum millia, prius sub eius tyranni-
 de captiua, in conuersatione nostre
 gentis eripuit, & Christo Domino
 acquisiuit. A quo illum hoc recipere
 præmium & confidimus, & opta-
 mus, vt fruatur in cœlis Apostolo-
 rum consortio, quorum functus est
 in terris officio.

CAPVT VI.

*Baduradi II. Episcopi Paderb. Virtutes egregiæ
 & Zelus.*

VT verò ad propositum re-
 deamus, defuncto Carolo,
 Hathumaro quoq; Episco-
 pò non longo pòst tempore ab hac
 mortalitate ad perennem, vt credi-
 mus vitâ assumpto, successit ei vir e-
 gregius

*Baduradus
II. Episco-
pus Paderb.*

gregius nomine Baduradus: qui & ipse ex hac regione nobili ortus pro sapiâ ex eiusdē Ecclesiæ Clero elect⁹ est. Qui præclaræ inorū nobilitatis, magnanimitatis & industriæ merito, familiaritatem regiam intimè consecutus, tantæ dignitatis locum promeruit, vt ei non minor facultas, quàm voluntas amplificandæ, prouehendæ, atque adornandæ Ecclesiæ sibi commissæ suppetere videretur. Tunc verò, tanquam ad hoc sibi datam diuinitus excellentiam aduerteret, nihil sui laboris studijque subtraxit ab acquirendis & procurandis omnibus, quæ ibidē ad diuinæ laudis augmentum, ad utilitatem Christiani populi nouerat pertinere. Hæc illi cura prima imminebat, ecclesias per omnem parochiam suam sub celeritate construere. Principalem vero Basilicam ingenti decore & grandi opere extollere: res omnes ad eam pertinentes modis varijs adornare: augmen-
tare

*Ecclesias
plures exae-
dificat.
Basilicam
principalem
exstruit.*

tare Clerum : disciplinam monasterialē instituere : pueros tam nobiles, quā inferioris conditionis, in Scholam congregatos, in diuinæ legis eruditione nutrire. Quod eius laudabile studium, ita felix profectus comitabatur, vt verè illum ad hoc à Deo præsignatum, & rudimentis eius loci cœlitus concessum dicere valeamus.

*Scholæ ea
rigit formā
de ad pietatē
Iuuentutis.*

CAPVT VII.

Translationis S. Libori occasio : Qua huic præuia : Quis instituta modus.

QUIA verò rudis adhuc in fide populus, & maximè plebeium vulgus difficilè poterat ab errore gentili perfectè diuellere, latenter ad auitas quasdam superstitiones colendas sese conuertens, intellexit vir magnę prudētię, quòd si præcipui alicuius Sancti illic corpus allatum, miraculorum,

*O notate pō
steri, & de
SS. Reli-*

D

vt fie-

*quijs priscā
Majorum
fidem resu-
mies.*

*Ieiunium
præindici-
tur, & sup-
plicatio pub-
lica.*

ut fieri solet, ostensione & gratiâ sani-
tatum suadente, multitudo plebis
inciperet venerari, & ad eius patro-
cinia confluere consuesceret, nulla
re eam facilius ab infidelitate posse
reuocari: præsertim cū verbis Do-
ctorū de diuina virtute non creden-
tes, tamen his quæ oculis viderent,
quæ beneficiorū vtilitate sentirent,
fidem derogare nō possent. Præter-
ea cunctis fidelibus ibidem manen-
tibus, vel eò conueniētibus, magne
hoc apud Deum intercessionis solati-
um, maximam eidem loco tuitio-
nem & gloriam collaturum fore nō
dubitans, ad id obtinendum sedule
cogitationis curam intendebat. Et
quoniam à Deo, qui est fons bonita-
tis, quicquid optatur boni, & maxi-
mè rem tãtam nouerat expetendã,
indicto ieiunio, & celebrata suppli-
catione publica, cum omnibus sibi
cōmissis, ab eius clementiâ demon-
strari sibi met postulauit, quonã or-
dine pro adipiscenda re desiderata,
debe-

deberet insistere. Vnde fidē eius benignē respiciēs, dignatus est ei reuelare, quòd ad Cenomanicā urbem Galliaē rē diu optatā, petitū ab Episcopo loci mittere deberet: ibi dandū votis eius effectū prosperū fore.

Ex hac reuelatione indubiā spe animatus, accelerare negociū studuit.

Episcopus qui præfatā urbē eo regebat tempore, Aldricus nomine fuit.

Ad hunc ergo cū consensu & præcepto Cæs. Ludouici, nūcios destinādos elegit, & ex Clero q̄dem suo probabiles personas, & in sacris ordinibus religiosam vitā ducētes: nec nō

& quosdā laicos nobiles, quorū fidē & industriā ad tale opus idoneā no-

uerat. Clericorū verò quibus id negocij commendatū est, præcipuus

erat quidā Presbyter, Ido cognomine, qui omnem suæ profectiois hi-

storiā & signa, quę in ea diuinitus ostēsa p̄spexerat, partim viua voce in-

timata, partim literis breuiter annotata ad nostram fecit notitiā per-

uenire.

D z CA.

*Diuinitus
inbetur E-
piscopus pe-
tere ex Gal-
lijs sacras
Reliquias.*

*Legati e-
Clero &
Nobilibus
eò missi.*

*Ido Presby-
ter Pader-
bornensis.*

*S. Libori Reliquia impetrata. Primum ad eas
Odoris fragrantissimi miraculum.*

IGITUR anno Dominicæ incarnationis octingesimo trigesimo sexto, Indictione XIII, cum præfatus Ludouicus tertium & vigesimum in Imperio annum ageret, legati Paderbornenses de Saxonia profecti, ad urbem Cenomanicam quarta Kalendarum Maiarum die venere: insinuantisque Episcopo causam, pro quâ missi fuerant, benignè ab eo suscepti, Dei nutu, ut credimus, sine morâ petita impetrauerunt. Sequenti namque die conuocans omnem Clerum, præsentem suo quoque Coëpiscopo, Dauid nomine, tractare cum eis diligenter cœpit, qualiter Missorum de tam longinqua regione venientium, religiosis precibus in hoc decenter posset annuere, ut sancti alicuius in
tegras

tēgros, vt petebant, artus accipere mererentur. Erat ibidem sanctorū corporum magna copia: inter quæ sancti Liborij quondam præsulis eiusdem vr̄bis præcipue glorificatū miraculis habebatur insigne. Quod cum Episcopus præfatis nuncijs dare disponeret, reniti primò cœpēre plurimi, dicentes se illis pignori-
 bus preciosius nihil habere. Tandē vix omnium impetrato consensu, assumptis secum Sacerdotibus, & cuiuscunque gradus Clericis, sacri ministerij vestibus ornatis, Missos quoque, qui sanctos artus accepturi erant, adesse præcipientes, processit ex vr̄be ad Ecclesiam, in qua sacratissimum beati Liborij corpus digno cum honore conditum habebatur. Erat autem Ecclesia iuxta ciuitatem posita, & in honorem duodecim Apostolorum dedicata, quam primus eiusdem sedis præsul, nomine Iulianus, condidisse fertur. Ad hanc itaque memoratus Episcopus

*En quandē
 estimata
 pijs nostris
 maioribus
 Reliquiæ
 ss.*

*Apparatus
 Præsulis
 Cenomanicū
 Sacerdotum,
 ad elevationem
 corporis D.
 Libori procedentium.*

D 3

scopus

Indicta ieiunia. scopus denunciato prius ieiunio, cū sacro illo comitatu humiliter ac deuotè, vt ad tale opus decebat, per-
Hymni & Cantus sacri. rexit, vicissim Psalmos, Litanias, Hymnosq; decantans. In quam cū ipse & plures secum, sacros artus de mausoleis leuaturi, cōuenissent, mis-
S. Libori sepulchrum aperitur. rum dictu, sensere cuncti inæstima- bilis odoris suauitate totam domū
I. Miraculum. repente completam. Qui dissimilis
Odor inde diuinus exspirat. odoramētis omnibus, quæ in terris vel naturâ vel arte fiunt, clarum cæ- lestis cuiusdam præsentia dedit in-
 dicium. Ita enim omnium, qui ade- rant, mentes magis quam corpora ineffabili iucūditate immutauerat, vt velut in extasi positi, & aliarū re- rum obliti, tantum ibi manendi de- lectatione tenerētur. Nec dubium, quin ipse tunc fuerit in medio mul- torum fidelium, in suo nomine cō- gregatorum, qui paucis quondam discipulis tātā suę visionis dulce- dinem præbuit, vt primus eorum
Mat. 17.4. diceret: *Domine bonum est nos hīc esse.* Nec erat

erat incongruum, vt eorum meritis
 odoris fragrantia testimonium da-
 ret, cum quibus Apostolus dicit:

Christi enim bonus odor sumus Deo. Erant 2. Cor. 2. 15.

autem in eodem loco aliorum quo-
 que membra Sanctorum, in Sarco-
 phagis honestè recondita, maximè
 Episcoporum Ciuitatis illius. Ex

quibus tunc simul, cum beati Libo-
 rij Corpore, datæ sunt Reliquiæ

Pauatij videlicet, atque Gundani-
 soli. Per totum autem illud diei

spatium, quo sancti Liborij mem-
 bra de tumbâ leuata, in feretro lo-

canda componebantur, prædictus
 odor nunquam defuit: quò minùs

dubitaretur illi operi ministerium
 præbuisse, quo cœpto, inchoauit:

quo finito, non diutiùs

mansit.

*SS. Pauatij
 & Gunda-
 nisoli Reli-
 quie S. Li-
 borio addi-
 te.*

Mulier quadam cæca mirè sanatur. Obsessus sibi redditur. Vtroq; pede claudus restituitur.

II. Miraculum.

DVM hæc in templo agerentur, foris quoque aliud signum eadem contigit horâ. Nam mulier quædam ab annis plurimis cæca, in conspectu populi, qui satis frequens pro foribus stabat, interuentu ipsius, cuius corpus interiorius ad efferendum parabatur, lumen recepit. Et quoniam eius tam prioris ærumnæ, quàm nouæ sanitatis omnes ferè, qui aderant, testes erant, adeò multitudinis animos res gesta commouit, vt omnes simul in laudem Dei, elatâ in excelsum voce, prorumperent. Quod audientes qui cum Episcopo erant intrâ clausas Oratorij ianuas, ostentimque miraculo quolibet populû in tantæ gratulationis clamorem exci-

excitatum intelligentes, & ipsi pro viribus diuinę pietati gratias agere, ac præ gaudio flere cœperunt. Cumque suas vtrunque voces, qui intus & foris erant, recognoscerent, vno omnes affectu mirabiliter inspirati, in tantum erupere planctum, vt vix quisquam cōtinere lachrymas posset. Sed Episcopus videns cantum diuinę laudis fletu exigente intermissum, cœpit rursus Antiphonas & Psalmos Sanctorum glorię congruos cum Clero psallere: atque ita confusę multitudinis clamorem compescuit.

In ipso verò momento, priusquã illud sacratissimum corpus de ecclesiã, in qua sumptum est, efferretur, etiam tertio signo eius declarata sunt merita.

Namque vir quidam horribiliter longo tempore vexatus à demōnio, & multis iam famã tantę miserię factus notissimus, quippe qui per multas ecclesias & monasteria

III. Miraculum.

D s du

ductus, nusquam suę remedium calamitatis accepit: tandem cum matre propriã veniens ad ecclesiam, in qua sacer ille thesaurus adhuc inter sacerdotum manus habebatur, cōfestim ita purgatus est, vt nec signū quidem vltra talis pertulerit passionis. Tum vero Antistes, ne quam nuncijs memoratis moram faceret, eodem die venerandum illud Corpus cum omni reuerentiã suis & Sacerdotum manibus deportari fecit in urbem, ad principalem suę sedis Ecclesiam, vt hoc ibi coram populo his, qui accepturi erant, honorificè cōmendaret. Comitabantur verò, nec vsquam deerant, velut præsēntis Dei virtutis, sanctum suū mirificantis, indicia.

IV. Miraculum.

Nam vbi primū Ecclesię, quã diximus, illatum est, ingressus pariter quidam claudus vtroque pede, & multis in hac debilitate detentus annis, mox vt caput ad orandum inclinavit, recepit integram sanitatem.

CA.

S. LIBORI.
CAPVT X.

*Mutus loquitur. Ambulare ab viro ne-
sienti gressus reformatur.*

TRANSACTO deinde paruo
diei spatio, mutus quidam,
diuturno inutilis linguæ,
damnatus silentio, subitò sibi vocis
organa sentiēs restaurata, omnipo-
tentis Dei misericordiam, eiusque
Confessoris & Pontificis Liborij
patrocinium plano coram omni-
bus sermone laudabat.

V. Miraculum,

Sed cùm ita coruscantibus super-
næ gratiæ beneficijs celeberrimus a-
geretur dies, postremò maiori quo-
que miraculo nouum fidelibus
gaudium, noua data est materia
gratulandi. Licet enim omnia
Deo sint æquè facilia, magis ta-
men solemus mirari, cùm dantur
noua & nunquã habita, quàm cùm
amissa & perdita restaurantur. Hic ea-
dem rursus fiunt, quæ naturali or-
dine priùs facta fuerant; ibi mira-

Dei

VI. Miraculum.

Dei virtus tribuit, quod natura negavit. Vir quidam ab ortu natiuitatis in tantum à genibus deorsum debilitatus, vt tibiæ cum pedibus arefactæ, graciles & contortæ, omnẽ ambulandi vsum penitus denegarent, in prædicta Ecclesia ante veneranda S. Liborij pignora deportatus est, atq; illicò viuaci vigore nervis venisque infuso, & dissolutis ante compagibus solidatis, recto gressu cœpit incedere. Quo cognito, fit ingens admirantis atque gratulantis populi circa eum concursus; certatim omnibus videre cupientibus, quod paulò antè nunquam se visuros arbitrabantur. Neque enim velut infirmis aut titubantibus vestigijs gradiebatur, sed coram omnibus, qui eum nunquam antea satis terram plantis tetigisse nouerant, celeri motu currens & exiliens, Christo Domino eiusque sancto Confessori gratias referebat. Agebat hoc nimirum ipse, per
succes.

successorem Apostolorum, qui
per ipsos quondam Apostolos eo-
dem modo claudum à natiuitate
simili gratiâ sanari concessit.

His ita gestis, cum inclinata iam
die dominicę noctis appropinqua-
ret exordium, præcepit Episcopus
Clerum omnem ad Vigiliarum so-
lemnia maturius conuenire, vt his
statim peractis, primo diluculo præ-
fatis Nuncijs optatum munus acci-
pientibus, redeundi ad patriam op-
portunitas optata daretur. Conue-
nit autem pariter Laicorum gran-
dis numerus, quos ostensa priori
die miracula ad quærenda sanctorũ
pignorum patrocina ingenti dele-
ctatione inuitauerant. Cumque
propè finito matutinæ laudis offi-
cio, auroræ ortus illucesceret, lux
lucis & fons luminis illuminauit ci-
uem vrbs eiusdem, qui cæcus geni-
tus, vsque in diem illum coæuam
sibi eam miseriam tolerabat. Sed
qui in Euangelio legitur per semet-
ipsum

Act. 3. 2. 8.

VII. Mira-
culum,

Joan. 9. 1. ipsum hominem à poena simili liberasse, hunc quoque per electum membrum suum à tenebris diurnæ noctis eripiens, ignotam prius lucem videre concessit.

CAPVT XI.

Damon ab obsesso pellitur. Sacra Reliquia ad S. Vincentij deferuntur.

E ADEM horâ, eodemque in loco, id est, in Ecclesia coram clero diuina carmina concinente, multisque alijs fidelibus adspicientib⁹, arreptus quidâ à dæmonio, vexari miserrimè cœpit. Diu namque ab eo torqueri antè solebat: sed dum interuentu eiusdem Confessoris, expulso hoste nequissimo, sospitatem mentis recepit, nec deinde vllum in se larualis phantasmatis sensit horrorem. Ita illius diei exordio geminatâ lætitiâ cælitus illustrato, infinitam populi multitudinem sexûs vtriusque

que atque omnis conditionis & ætatis, tam ex ea regione, quàm ex vicinis vrbibus tantorum signorum latè circumuolans fama contraxit. Celebratis verò Missarum solennijs, accelerabat Episcopus sanctum illud Corpus his, qui ad patriam secum delaturi erant, commendare, ipsumq; cum honore debito ex vrbe deducere, antequàm adueniens turbarum immensitas, eorū iter impediret. Ornatur itaq; celerus omnis sacerdotalib⁹ & ecclesiasticis indumentis, eleuatoque fetro sanctorum pignorum in humeros sacerdotum, sonantibus quoq; signis omnium per vrbem ecclesiarū, ac præeuntibus, qui sanctæ & viuificæ Crucis vexilla, sanctorumq; Euangeliorum libros & sacras Reliquias in aureis argenteisque reconditorijs cum aromatibus præferrebant, deducitur cum ingenti cūctorū veneratione, cū psalmis, hymnis & antiphonis, in Oratorium

S. Vin-

*Missarum
solemnis,*

*Sacerdotū
ornatus &
pompa in
deducendis
SS. Reli-
quijs.
Campane
omnes pala-
tate iuncti
sunt.
S. Crucis ve-
xilla præ-
ferri iuncto
solita.
Libri Euan-
geliorum
portati.
Aromata
incensa.*

Templum
S. Vincen-
tij.

S. Vincentij, situm iuxta portam
urbis, per quam egressuri erāt. Pro-
sequebatur autem maxima multi-
tudo plebis: sed non minor ibidem
obuiauit, quæ signorum rumore
audito, vndique confluebat.

CAPVT XII.

*Pia plebis atq; Antistitis de S. Libori Reliquijs
excitata contentio, & composita.*

Studium
Cenomanen-
sis populi
erga cultū
Sanctorum:
& Queri-
monia.

TVM verò non leuis oritur
contra Præsulē populi que-
rimonia, clamantibus plu-
rimis, magni se patrocinijs tuitione
priuari, ablato à se corpore tanti
confessoris, cuius intercessione so-
lerent ab omni aduersitate muniri.
Hoc suæ regionis vnicum post De-
um fuisse tutamen, hunc honorem
maximum, hanc gloriam singula-
rem. Timere se meritò posse, ne
translatis eius venerandis artibus
pariter nominis eius in breui vene-
ratio

ratio memoriaque neglecta, indignos eos ipsius interuentu apud Dominum faceret. Arbitrari sese, pastoris potius officio conuenire, sanctorum pignora ad munimentum gregis sibi commissi vndecunque acquirere, quam eorum, quæ haberent, preciosissima quæque in alias mittere nationes. Commotus aliquantum his vocibus Antistes, & maximè lamentantis turbæ acclamatione: tandem facto silentio populum in eadem ecclesiâ S. Vincentij breuiter allocutus est. Non est, inquit, æquum, fratres, quenquã vestrum putare, me in tantum aut commissæ mihi sollicitudinis, aut vestræ simul meæq; salutis oblitum, vt hæc nostri perpetualis Patroni Pignora sine certâ ratione ex hoc loco transferri permitterem. Si enim, cum apud nos Sanctorum corpora Deo miserante satis abundet, illi populo, qui nuper ad fidem vocatus, & eorũ aut parum, aut nihil

Episcopi vicissim ad populum prudens exhortatio.

E peni-

penitus habens, à nobis huius suæ necessitatis solatium humiliter postulat, omninò assensum præbere dedignamur, fatendum est, nos Evangelici Apostolicique præcepti contemptores, contra ius charitatis fraternæ, *cludere à fratribus viscera nostra*. Absit verò hic error procul à cordibus vestris, ut putetis electos Dei iam cum ipso regnantes, ibi tantum, ubi corporaliter eorum habentur reliquiæ, intercessionis suæ præstare beneficium posse. Quin potius credendum, eius patrocini-um in hac ecclesiâ, quam in carne positus fideliter rexit, & in qua finem vitæ mortalis accepit, omnibus piè quærentibus in perpetuum non defuturum. In illo enim populo noviter ad Deum conuerso, novos sibi seruitores & veneratores acquireret, ad quos corporali præsentia suorum pignorum accederet: Sed à vobis spiritalis eius protectio nunquam recedet. Sciendum quoque, quòd Serenissi-

1. Ioã. 3. 17.

An cum Reliquijs Sanctorum vnà auferamur & patrociniâ.

renissimus Imperator id ipsum fieri
præcepit; *Cuius quicumq; potestati resistit,* Rom. 13. 2°

Dei nimirum ordinationi resistit. Præterea
luce clariùs ostensum est, Dei pari-
ter & huius ipsius sancti Patroni no-
stri Liborij placere voluntati, vt ad
illam, in qua cum summo cuncto-
rum desiderio expectatur, regionē
adueniat. Quod si non ita esset, ab
inchoato heri istius translationis
exordio, vsque ad hanc horam, tan-
ta nequaquam miracula coruscas-
sent. Cum enim placatus potius,
quam iratus Deus dona cœlestia
largiatur, quisnam existimare po-
test, quòd si hoc opere offendere-
tur, tantis illud signorum beneficijs
illustrasset? Quocirca, fratres, ab
hac intentione desistite, ne diuinæ
dispositioni comprobemini pa-
lâm resistere volu-
isse.

OS): (SO

E 2

CA

CAPVT XIII.

Aldricus Prasul contestatione grauissimâ interpositâ. S. Libori reliquias Legatis tradit. Accipientes inter, tradentesq; fraternitatis perpetua fœdus icit, comitesq; dimittit.

CVM his & multis alijs admonitionibus, & maximè Dei nutu sedata plebis cōmotio quieuisset, præcepit Pontifex eos, qui per totum biduum, à varijs debilitatibus, seu ab immundis spiritibus liberati fuerant, in vnum congregatos, ad conspectum multitudinis nouiter aduenientis adduci: vt eorum omnem & pristinae calamitatis, & nouæ reparationis historiam pandens, diuinam clementiam faceret ab omnibus unanimiter collaudari. Vbi primùm verò populus coadunatum illud recens sanatorum agmen adspexit, & quos nudius tertius diuersis passionibus affectos, iam tunc sanissimos esse

*Immensæ
Deo laudes
& grates ob*

esse

esse cognouit, subito ex omni parte *morbidos*
 infinitæ multitudinis vox magnæ *curatos red*
 gratulationis exoritur. Nec datur *duntur.*
 ullus Episcopum loquentem audi-
 endi locus; sed nemine tacente, ne-
 mine alium expectante, pro se quis-
 que, quâ poterat, Deum voce lau-
 dabat. Cumque etiam Clerus, Epi-
 scopo incipiente hymnum *Te Deum*
laudamus, & quædam alia tantæ læti-
 tiæ conuenientia decantaret, im-
 mensæ illius iubilationis sonus, in-
 explebili supernæ laudis delectatio-
 ne, in longum diei spatium prote-
 latus est. Quo tandem finito, aduo- *Paderbora*
 catis sepe memoratis Baduradi Epi- *nenſibus da-*
 scopi Missis, beatæ memoriæ Aldri- *tur Corpus*
 cus Antistes preciosissima illa, quæ *S. Liborij.*
 supra diximus, pignora coram om-
 ni Clero & populo commendauit,
 sub Obtestatione grauissimâ, Vt cû *Obtestatio*
 digno semper honore tractarentur; *uotanda.*
 nec eis vnquam omnis reuerentia
 cultûs ecclesiastici à quolibet Epi-
 scopo Paderbornensi & Clero suo
 E. 3. quoli-

*Cenomanē-
sum cum
Paderbor-
nensibus
perpetue
fraternita-
tis obliga-
tio.*

quolibet tempore subtraheretur. Dehinc inter vtriusq; Ecclesiæ Cenomanicæ videlicet & præfatæ Paderbornensis Congregationes firmatâ charitate perpetuæ fraternitatis, ad patriam eis redeundi licentiam dedit. Quos tamen vnâ cum multitudine extra ciuitatē aliquandiu profecutus, cum paucis suorum redijt: quoniam à tam glorioso comitatu vix quisquam nisi inuitus separabatur.

CAPVT XIV.

Legati sic dimissi, iter sacris cum pignoribus Paderbornam versus adornant, surdus ab utero mutusq; sensibus suis redditur.

ET illi quidem annuente perspiciuâ DEI clementiâ voti sui se compotes effectos summo opere gratulantes, Kalendis Maij ab vrbe Cenomanica profecti, cum omni studio ad patriam festinare

nare contendunt. Cuius itineris gloriam ac latitiam quis dignè valeat enarrare? Opportunum tamen credimus viam omnem celeri stylo pcurrere, annotatis tantùm locis in quibus præcipua sunt, eademq; certissima gesta miracula. Nam omnia quæ sacrum illud iter cœlesti quodam lumine illustrarunt, ne illorū quidem aliquis, qui præsentibus fuērunt, dicere aut memoriâ potuit retinere. Illis itaque proficiscentibus, prædictâ die iuxta locum, vulgò Pontleuua nominatum, secutus eò quidam ex familia pertinente ad seruitium Ecclesiæ ipsius sancti Liborij, quem & sensum audiendi, & sermonis vsus nunquam habuisse magna pars populi nouerat, Dominum suum vt sui misereretur, quia voce non poterat, gemitu & lachrymis precabatur. Cūq; crebrò caput inclinatum, expansæ manus, leuati modò ad cœlum, modò ad sacrum feretrum oculi, satis in-

IX. Miraculum.

Pontleuua

E 4 ternum

ternum eius affectum indicarent, nec iam præ lassitudine sequi longius posset, tandem à poenâ secum genita relaxatus, eo primum die cœpit & audiri loquens, & loquentes audire.

CAPVT XV.

Mulier Morbida asseritur. Alia horrendorum hospita spirituum infelicioꝝ ope huius Diui expeditur.

*Templum
S. Medardi.*

X. Miraculum.

IN DE cœpto itinere properantes, cum ad Ecclesiam quandam, S. Medardi memoria celebrem, propinquarent, ibi in via quædam mulier à longa infirmitate curata est, quam per omne tempus vitæ suæ prius tolerasse ferebatur. De qua id quamuis incredibile, multorum tamen relatione asseriebatur, quod nullum alimenti genus vnquam gustare potuerit: sed cochlearū more, suo victitans succo,

co, noxio tantum aleretur humore. Quod nequaquam affirmantes, id tantum dicimus, quod verum nouimus, eam ad S. Liborij patrocinium, & venisse languidam, & redisse incolumem. Hinc ad Basilicam Symphorij ibidem recepti sunt hospicio, vbi noctem illam splendor pietatis diuinæ clarè fecit illucescere.

Fortè Symphoriani.

Nam foemina quædam, diu malignorum spirituum se vexantium, miserabile receptaculum facta, ad sæpe memorati Confessoris implorandum pro ea suffragium, in ecclesiam adducta est. Finitis verò matutinis ex more vigilijs, cum facto iam silentio plebs egressura esset, cœpit subito horrorem dire vocis emittere, vlulare, mugire, sibilare, ac per omnia beluinos imitari sonos: vt nisi præsens videretur, nihil minùs quàm mulier putaretur. Terrore cuncti, qui aderant, simul & miseratione permoti, teneri eam,

IX. Miraculum.

E s & ad

& ad Sanctorum feretrum propitijs inuitam trahi fecerunt. Deinde unanimis pro illa preces fundentes, citò exaudiri meruerunt. Denique statim à dæmonum violentiâ liberata, sobria mente ac voce gratias ac laudes Deo referens, euntes eos inde diu cum populo sequebatur.

CAPVT XVI.

Contractus miserè, sanatur mirè. Ad mortem Energumenus, integrè liberatur.

*S. Sulpitij
Cænobium.*

*XII. Mi-
raculum.*

EXINDE festinato cursu monasterio sancti Sulpitij appropinquantes, vident eminus adduci mendicum quendam in vehiculo, qui miserabiliter toto penè contractus corpore fuit. Nam & pollices vtriusque manus erant in medium palmæ incuruati, & reliqui digiti supra ipsos pollices extensi, ita eos stringebant,

VT VN.

vt vngues radicibus palmarum hæ-
 rerent infixi. Reliquum corpus
 adeò velut in sphæram rotunda-
 tum videres, vt genua pectori,
 summitates pedum renibus iunge-
 rentur. Sed quantò eius fuerat mi-
 serabilior pœna, tantò secuta est
 mirabilior medicina. Interueni-
 entibus namque beati Liborij
 meritis, cuius opem integra fide
 implorabat, erectis in momento,
 ac sanatis omnibus simul membris,
 profilijt de paruo illo, quo vehe-
 batur, curriculo, & celeriter ad
 loculum sacri Corporis currens, i-
 bidem se in terram prostravit, cum
 ingenti affectu, corde simul & ore
 gratias agens. Mirari populus,
 Deumque sublatis in cœlum vo-
 cibus collaudare, quòd non vide-
 retur circa viuentem hominem,
 amplioris virtutis opus sub cœlo
 fieri potuisse. Pergentes verò ad
 Ecclesiam quandam in honorem
 sancti Petri Apostoli dedicatam,
 subi-

*Ecclesia S.
 Petri,*

XIII. Mi- subito dæmoniacum, qui eos ali-
 raculum. quædiu sequebatur conspiciunt in
 via media cecidisse. Ad quem eri-
 gendum cum aliqui ex plebe cucur-
 rissent, iacuit omninò sine motu a-
 liquo, vt ab omnibus esse mortuus
 non dubitaretur. Post paululum
 tamen erectus ad sedendum cœpit
 sensim quasi reuiuiscere, & sequen-
 ti die coram populo laudes salua-
 tori suo rependens, sanus apparuit,
 ac si nunquam à maligno fuisset ho-
 ste vexatus.

CAPVT XVII.

*Carnotensis Antistes SS. Reliquias magnificè
 excipit. Puella in globum velut contorta cur-
 ratur.*

PROINDE CUM tantis diuino-
 rum beneficiorum donis, ve-
 lut cœlestibus radijs micantē
 viam læti carperent, quæ plus quo-
 tidie gaudij, quàm fatigationis af-
 ferret

ferret: contigit, vt ad ciuitatē Car- Carnuti.
 notensem, satis amplam & populo-
 sam, deuenirent; Cuius vrbis Epi-
 scopus, Bernuinus nomine, iam tū *Bernuinus*
 atate simul & moribus valdè ma- *huius vrbis*
 turus, collectis ex more Presbyte- *Epi. opus*
 ris, eo tempore Synodum in vrbe *cum Clero*
 celebrabat. Cui cum nunciatum *populoque*
 esset, qualiter & quo ordine assum- *uniuerso*
 ptum Cenomanis corpus præfati *SS. Reli-*
 Confessoris, suę iam vrbi appropin- *quijs obuiã*
 quaret, statim cum omni illo sacro- *procedit.*
 sacerdotum collegio, totoque Cle-
 ro suo & populo processit in eius
 occursum, atque cum hymnis &
 canticis spiritualibus illud deuotif-
 simè extra urbem longè progressus
 excepit, iussitque vt deferretur per
 viam, quæ ducit foras muros ciui-
 tatis ad Oratorium, in quo sancti
 Caraūni membra requiescunt. Cū *S. Caraūni*
 que cateruatim sequente grandi *Sacellum.*
 multitudine ad memoratum locū
 honorificè duceretur, sonantibus
 signis per totam urbem, & populo *Et hic nođ*
 excel,

*et priscam
de oratione.*

XIV. Mi-
raculam.

excelsa ad Deum voce proclamante, ut tantam sibi gratam deuotionem Dominus declararet, multa ibidem per beatum Liborium fieri signa concessit. Ex quibus vnum precipuum hoc loco memorare decreuimus, reliqua vitandæ prolixitatis causa, intermittentes. Puella, quæ ab exordio miserandæ natiuitatis, membris ferè omnibus curua, & velut in globum contorta, nunquam vel mentum à genibus leuare, vel plantas pedum à femoribus remouere valebat, ante loculum sanctorum cinerum deportata, singulorum officia membrorum, cum integerrima sanitate suscepit; Sed quoniam breuis illa vestis, qua contractum prius corpusculum facile tegebatur, iam erectè stanti non sufficiebat, quin ex parte nuda videretur: citissimè fideles quique (nam in Ecclesia coram Clero & populo res gesta est) raptis foeminarum facitergulis eam conte-

contexere, donec allatis sibi congruis indumentis vestiretur. Ibi ergo cum spiritali lætitia noctem illam transigentes, primo mane optatum iter arripuere.

CAPVT XIX.

Parisijs dum res diuina peragitur, muta abortiu fœmina, simulq; surda & energumeno integrè sanatur.

APPROPINQUANTES VERÒ Parisiensi ciuitati, quam fluentis Sequanæ cinctam, *Etymologia noua Parisiorum.* Iulius Cæsar condidisse, & ob similitudinem insulæ maris, Ysius nominatæ, Parisius fertur appellasse: Simili modo ab Episcopo loci illius Ercanrado nomine, omniq; populo, vltra pontem stratum, super memoratum fluuium occurrente, suscepti, & in principalem eiusdem vrbis ecclesiam deducti sunt.

Erat

XV. Mi-
raculum.

Erat autem Dies Dominica. Cumque Missarum ibidem solennia celebrarentur, deducebatur in medium foemina quaedam, de vicina eiusdem loci oriunda: quae cum poena grauissima nata, in eadem praeteritum vitae suae tempus exegerat. Muta enim à natiuitate & surda, tertio insuper tormento subiacebat, quod videlicet mente capta, spiritu agitabatur immundo. Hæc in conspectu omnium ad Missas circumstantium vehementer anxari coepit & sudare: postremò in pavementum ruit. Post celebrationem mysteriorum ad mansionem deportata est, & ad vesperum rursus in Ecclesiam delata. Ibi cum multis alijs pernoctabat. Statimque, ut albescente polo roseum auroræ iubar illuxit, lux magnæ misericordiæ Dei, effugatis ab eâ tenebrosis tortoribus, & auditûs illi & vocis facultatem condonauit. Obstupuere magnopere cuncti, qui aderant, videntes eam
in v-

in vno momento ita immutatam,
vt & vacua esset dæmone, quo ple-
na erat; & plenum haberet mem-
brorum officium, quo vacua fuerat.

CAPVT XIX.

*Surdus mutusq; & audit, & loquitur. Parum
religiosi flumine mersi, mox eripiuntur.*

EVNTIBVS autem illis iux-
ta mōtem Martyrum, cum
essent iam à dextero latere
in signis monasterij Sancti Dionysij, S. Dionysii
Monaste.
occurrit ibidem seruulus quidam
de familia eiusdem Martyris, quem
& Sacerdotes & cuiuscunque gra-
dus Clerici, nec non & plures Lai-
ci, contestati sunt ab exordio nati-
uitatis suæ auditûs pariter & loque-
læ vsu penitus caruisse. Qui appro- XVI. Mir
raculum.
pinquans sacris pignoribus, vbi vi-
dit plures è populo, pro sua quen-
que facultate, in honorem S. Libo-
rij, ad eius loculum iactare munu-
F scula;

scula, & ipse quoque satis deuotè
 aliquid de vestimentis proprijs il-
 luc offerre nitebatur. Cuius exem-
 plò adiutus intercessione, apertis
 auribus, & soluto vinculo lingue, in
 eadem horâ DE I laudes canentem
 populum audiuit, & ipse simul cum
 gaudio decantauit. Interim festinā-
 tes cum summâ alacritate iter suum
 peragere, deuenierunt ad villam,
Gebalohâ, quæ Gebaloha nominatur. Vbi
 sicut antea multorum fides & deuo-
 tio remunerata, sic etiam quorun-
 dam contumacia digna est corre-
 ptione castigata. Contigit namque
 ibidem, vt fluuiolum quendam
 transire deberent. Quò cum proxi-
 marent, hi qui sanctum feretrum
 portabant, quatuor, qui posteriora
 eius tenebant cornua, recto trami-
 te per vadum aquæ incedere vole-
 bant. Totidem autem reliqui, prio-
 rem eius partem gestantes in hu-
 meris, pontem magis, per quem
 transirent, quærere se velle asse-
 rant,

stant, in tam præclaro sanctorum
 obsequio calceamenta sua madefa-
 cere dedignant. Qui cum ad pon-
 tem quendam venissent, & venera-
 bilem thesaurum secum portantes,
 super eum transirent, repente ru-
 pto sub pedibus eorum instrumen-
 to lignorum, omnes illi, qui in va-
 do vel pedes intingere aspernaban-
 tur, ex alto cadentes, in profundo
 flumine submersi sunt: meritis ta-
 men Sanctorum artuum, quos fe-
 rebant, illæsi euasere. Illud vero sa-
 cratissimum feretrum ab ea parte,
 quâ ab illis, antequam caderent, te-
 nebatur, mirum dictu, nemine cõ-
 tingente, in aëre pendeat immo-
 bile, donec accurrere possent, qui il-
 lud accipientes, ad vadum reue-
 herent: atque ita demum,
 coepto itinere perre-
 xerunt.

XVII. Mis-
 raculum.

O rem
 mirant!

F 2 CA

Dæmon obsessor à muliere quadam pellitur.

EX quo loco non longum i-
ter emensi, consuetum vir-
tutis DE I testimonium ad
comprobanda merita electi sui vi-
dere meruerunt. Idipsum tamen,
quod factum est, quo appelletur no-
mine, non satis occurrit. Euentum
fuisse dixerim? Sed non solet res ta-
lis casu euenire. Miraculum nomi-
nem? Sed id non magnoperè quis-
quam eorum admirabatur. Quis
enim velut nouum miretur, quod
sepius intuetur? Mulier à demonio
liberata est. Magna DE I pietas, ma-
gnū Confessoris eius meritum, rem
alibi raram, in illo itinere fecit vfi-
tatam esse. Quæ tamen mulier tunc
à valdè diuturna vexatione saluata
(nam quindecim annis eâ labora-
uerat) haud quaquam ingrata suo
extitit saluatori. Cum enim esset de
castel-

XI'X. Mi.
raculum.

castello quod Bauaca nominatur, nō infimis orta natalibus, relictâ patriâ & parentibus, DEO & S. LIBORIO se, dum viueret, seruituram deuouit. Secutaque sancta pignora vsque ad locum, in quo hæctenus requiescunt, in eorum seruitio reliquum vitæ suæ spatium transegit. Circa hæc eadem loca & alia plurima sunt in via ostensa miracula: sed nobis, festinantes illos ad patriam stylo prosequentibus, non vacat in singulis immorari.

Grate mentis imitanda virtus.

Miracula plurima hic omissa.

CAPVT XXI.

Gallorum sacras Reliquias, Rheno dirimente, linquentium mæror ingens: & easdem accipientium VVestphalorum par iubilus.

CVM ad Rhenum fluuium peruenissent, erant in sancto illo comitatu prouinciarum occidentalium populi infinitæ multitudinis: qui de longinquis locis illuc secuti, iam necessa-

*Saxones di-
cit, qui nunc
westphali
appellatur.*

*Vide hic
rursus an-
tiquam de-
uotionem.*

riò reuerti ad propria debuerunt. Occurrit verò non minor mortali-
um numerus ex nationibus, ori-
entalem eiusdem fluminis ripam,
incolentibus, & maximè Saxones
nostri, quorum confinia non longè
ab amne memorato distant. Ipsi e-
nim nuper ad fidem vocati, auditâ
tantorum famâ signorum, grega-
tim ex suis vndique locis eò conflu-
xere. Stabant igitur in vtroque li-
tore turbæ innumerabiles, diuerso
nimis affectu sese inuicem contem-
plantes. Siquidem suscepturis pre-
ciosum illum thesaurum quantum
gratulationis & gaudij, dimissuris
verò quantum moeroris & gemitus
hora illa attulerit, quis vnquam ex-
primere poterit? Denique statim vt
sancti corporis baiuli nauem intro-
ierunt, vniuersa plebs, quæ diutiùs
sequi non valebat, vnanimiter se-
se in terram prosterbens, cum in-
genti gemitu & intenta supplica-
tione B. Liborij se patrociniò com-
menda-

mendabat; testes quodammodo affectus sui largos lachrymarum imbres effundens. Pari modo & hi, qui in citeriore litore expectabant, terræ aduoluti, sacra pignora cum omni, quo poterant, honore suscipientes, & gratias agentes Deo, lætæ cum laudibus deduxere.

CAPVT XXII.

Paderbornam sacra cum pignoribus Legati aduentans: Qua sex illic patratis antè miraculis, in Ecclesia ibidem Maiore religiosè conduntur.

IGITUR ingressi Saxoniam, præ nimiam sibi obuiante turbam, vix gradum mouere poterant. Totis tamen nisibus iter accelerantes, tandem die tertio, id est, quinto Kalendarum Iuniarum, quo tunc sacra Pentecostes solennitas agebatur, ad desideratam diu Paderbornensem Ecclesiam peruenerunt. A qua, cum adhuc tribus distarent

F 4

milli-

millibus, iuxta fluuium quendam,
Hedraha. Hedraha vocatum, ob immensam
 multitudinem, quæ vsque ad me-
 moratum locum sequi non pote-
 rat, in medio campo Missarum ce-
 lebrauere solennia Quæ antequam
 finirentur, in eodem loco quinque
 pariter homines à varijs debilitati-
 bus liberati, causam immensæ ad-
 mirationis & lætitiæ, tantam DEI
 virtutem videnti populo præbuere.
 Insuper eâdem horâ in sæpe-
 memoratâ Paderbornensis Mona-
 sterij Ecclesiâ, cui talis gloriæ de-
 cûs per tanta terrarum spatia affe-
 rebatur, contigit quoddam clarum
 valde miraculum, velut insigni
 præconio beati Liborij aduentum
 annuncians. Nam puer quidam de
 eadem oriundus parochiâ, qui à die
 natiuitatis suæ surdus erat & mu-
 tus, ibidem auditum pariter perci-
 pere meruit & loquelam. Agebat
 hoc nimirum diuina dispensatio,
 vt in die Aduentûs ipsius tot signa-
 coru.

XIX. Mi-
 raculum.

Quinq; mor-
 bidi curati.

Ecclesia Pa-
 derbornen-
 sis olim Mo-
 nasterium.

XXIV. Mi-
 raculum.

coruscantia indicio essent, eundem locum ad hoc fuisse cælitus electum, vt tanti Confessoris corpore illustraretur. Quod cum innumeris vndique stipatum turbis, Monasterio paulatim appropinquare cœpisset, Episcopus quidem nequibat occurrere (nam apud Palatium tunc morabatur) Sed tamen Clerus omnis, cum vniuersis Ecclesiastici cultûs ornamentis, processit obuiam, sequente populo, qui vel de longinquo venerat, vel ex eodem oppido, & vicinis locis illuc ad audienda Missarum solemniam in tanta festiuitate fuerat congregatus. Cumque sibi non paruo ab oppido interuallo vterque populus, sequentium videlicet venerabile Corpus, atque excipientium, obuiasset: hi qui occurrerunt, ter cuncti simul solo prostrati, summa illud cum veneratione susceperunt. Cumque Clerus in hymnis & confessionibus

DEVM benediceret, & spiritua-
 lium carminum melodiam, san-
 ctorum laudi congruam, concine-
 ret, *Kyrie elei-* ret, populus verò *son* *kyrie eleison* inge-
 minaret, cum ineffabili iubilo ere-
 ctis ad DEVM mentibus singulo-
 rum, nihil eius laude dulcius vide-
 batur: ita vt in huius vitæ exilio si-
 militudinem quandam beatitudi-
 nis, quæ in patria speratur, præ-
 gustasse viderentur, de qua dicitur:
Psal. 83. 5. *Beati qui habitant in domo tua Domine: in*
secula seculorum laudabunt te. Quem illi
 tantum diuinæ laudis amorem,
 eius meritis credimus inspiratum,
 in cuius tunc exequiarum hono-
 rem fuerant congregati; quoniam
 & ipsius sola in coelis beatitudo,
 vita, & gloria, non nisi laus Dei est,
 in cuius charitate perfecta ad tan-
 tum ipse sanctitatis culmen ascen-
 dit. Itaque cum sensim magis ac
 magis in altum sublatae populi vo-
 ces attollerentur, etiam circum-
 quaque gaudentium, psallentium,
 DEO,

DEO gratias agentium, & iubilantium illi, in voce exultationis per totam viciniam sonitus intonerent, cum tali honore sacratissimum Corpus in Ecclesiam delatum, & in loco in quo hactenus quiescit collocatum est. Vbi quantis postmodum miraculis effulserit, quanta sanitatum dona præstiterit, alibi dicenda reseruamus, hinc præfenti libello terminum imponentes.

*Paderbor-
nensis eccle-
siae Corpus
S. Libori
infertur.*

*Præstare po-
steros opora-
tuit, quod
morie præ-
uentus au-
tor non po-
tuit.*

CAPVT XXIII

Totius operis Epilogus.

HÆc denique secundum tuum, Præsul venerande, præceptum, nostrumque propositum de his, quæ in Translatione eius gesta sunt, non quidem ut volumus, & tantæ rei conueniebat; sed ut potuimus, & scientia suppetebat, describere curauimus: non magnipendentes in sermonum

monum qualitate reprehendi, dum tantum integræ veritatis fide feruatâ, diuinæ operationis insignia silentio regi nequaquam permitteremus. Nostri enim propositi necessitas admonet, vt in huiusmodi operibus nobis iniunctis id omnimodis elaboremus, vt si nos imperitia facit ineloquentes, deuotio tamen ostendat obedientes. Nec infructuoso nos sudore laborasse confidimus, si alicuius lectoris, hæc in manus sumere dignantis, vel cuiuscunque audientis animus in laudem largitoris tantarum virtutum fuerit excitatus. Meritò namq; laudes illi & grates toto corde referimus, qui nos inter tot ærumnas sæculi laborantes, tantorum Patronorū suffragijs tueri dignatur. Qui per visibiles corporum curationes, ad internā nos animarum salutem quærendā prouocantes, spē tribuunt per eorum exempla, & intercessionem perueniēdi illuc ex hac valle

valle lachrymarum, vbi *absterget Deus Apoc. 7.17.*
omnem lachrymā ab oculis Sanctorum. Quò
 qui iam S. suum LIBORIVM foelici-
 ter perduxit, nos quoque licet indi-
 gnos, eius interuentu venire con-
 cedat: qui in Trinitate perfecta vnus
 & verus viuit & gloriatur DEVS
 per infinita sæcula

Amen.

*Finis Vita & Translationis Sancti
 Libori.*

SEQVITVR EPISTOLA DECANI ET
 Capituli Ecclesiæ Cenomanensis ad Præ-
 positum, Decanum & Capit. maioris Ec-
 clesiæ Paderbornensis, de Sanctis Liborio &
 Iuliano Episcopis præfatæ Cenomanensis
 Ecclesiæ.

RE-